

Bruselj, 27. junij 2019
(OR. en)

9134/19

Medinstitucionalna zadeva:
2019/0056(NLE)

SOC 353
EMPL 263
ECOFIN 479
EDUC 238

DOPIS

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. predh. dok.:	8838/19
Št. dok. Kom.:	7015/19
Zadeva:	Predlog SKLEPA SVETA o smernicah za politike zaposlovanja držav članic – sprejetje

I. UVOD

Komisija je 27. februarja 2019 predložila predlog sklepa Sveta o smernicah za politike zaposlovanja držav članic, ki temelji na členu 148(2) PDEU. Predlagala je, naj smernice za politike zaposlovanja držav članic za leto 2019 ostanejo enake tistim za leto 2018. Leta 2018 so bile te smernice usklajene z načeli evropskega stebra socialnih pravic¹.

¹ Te smernice za zaposlovanje so povezane v celovit sveženj prvič sprejeli leta 2010 s širšimi gospodarskimi smernicami v podporo strategiji Evropa 2020.

Odbor za zaposlovanje je Svetu predložil mnenje² o smernicah za zaposlovanje, v katerega je vključen prispevek Odbora za socialno zaščito o socialnih vidikih smernic. Oba odbora sta pri svojem delu ustrezno upoštevala mnenje Evropskega parlamenta, sprejeto na plenarnem zasedanju 20. marca 2019.

Evropski svet je na zasedanju 21. in 22. marca 2019 preučil stanje v Uniji na področju zaposlovanja in o tem sprejel sklepe.

Delovna skupina za socialna vprašanja je na podlagi dela odborov predlog obravnavala 6. maja 2019. Pri tem je upoštevala tudi mnenje Evropskega parlamenta, da se predlog Komisije odobri brez spreminjanja.

Odbor regij se je odločil, da mnenja o predlogu ne bo dal³. Ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na plenarnem zasedanju 20. junij 2019,

Tako ima Svet zdaj vsa mnenja, ki jih potrebuje za preučitev smernic za zaposlovanje za leto 2019.

Besedilo smernic za zaposlovanje je priloženo v informativne namene (Priloga I).

II. SKLEPNE UGOTOVITVE

Odbor stalnih predstavnikov naj preuči celoten sveženj mnenj in po možnosti Svetu (EPSCO) priporoči, da smernice za zaposlovanje sprejme na seji 8. julija 2019. Po dokončnem oblikovanju v pravno-lingvistični službi so navedene v dokumentu 10475/19.

² Pismo predsedujočega Odboru za zaposlovanje z dne 29. aprila 2019.

³ Dopis Odbora regij z dne 8. maja 2019.

Smernice za zaposlovanje, kot so določene v Sklepu (EU) 2018/1215 in dokumentu Komisije 7015/19

Smernica 5: Spodbujanje povpraševanja po delovni sili

Države članice bi morale olajševati ustvarjanje kakovostnih delovnih mest, tudi z odpravljanjem ovir, s katerimi se podjetja soočajo pri zaposlovanju, s spodbujanjem odgovornega podjetništva in resničnega samozaposlovanja ter predvsem s podpiranjem ustanavljanja mikro- in malih podjetij in njihove rasti. Aktivno bi morale spodbujati socialno gospodarstvo in pospeševati socialne inovacije. Spodbujati bi morale tiste inovativne oblike dela, ki ustvarjajo priložnosti za kakovostna delovna mesta.

Davčno breme bi bilo treba z dela preusmeriti na druge davčne vire, ki manj škodijo zaposlovanju in rasti, in sicer ob upoštevanju prerazdelitvenega učinka davčnega sistema, obenem pa zavarovati prihodke, ki omogočajo ustrezno socialno zaščito, in odhodke, ki pospešujejo rast.

Države članice bi morale ob spoštovanju avtonomnosti socialnih partnerjev spodbujati pregledne in predvidljive mehanizme za določanje plač, ki omogočajo prilagajanje plač spremembam produktivnosti, in hkrati zagotoviti poštene plače za dostojen življenjski standard. Ti mehanizmi bi morali upoštevati razlike v ravneh usposobljenosti ter gospodarski uspešnosti med regijami, sektorji in podjetji. Države članice in socialni partnerji bi morali ob spoštovanju nacionalnih praks zagotoviti ustrezne ravni minimalnih plač, pri tem pa upoštevati njihov učinek na konkurenčnost, ustvarjanje delovnih mest in revščino zaposlenih.

Smernica 6: Krepitev ponudbe delovne sile in izboljšanje dostopa do zaposlitve, znanj in spretnosti ter kompetenc

V kontekstu tehnoloških, okoljskih in demografskih sprememb bi morale države članice spodbujati produktivnost in zaposljivost, in sicer v sodelovanju s socialnimi partnerji, prek ustrezne ponudbe relevantnega znanja, spretnosti in kompetenc v celotnem poklicnem življenju ljudi ter se tako prilagajati sedanjim in prihodnjim potrebam trga dela. Vlagati bi morale v začetno in nadaljevalno izobraževanje in usposabljanje (vseživljenjsko učenje). Sodelovati bi morale s socialnimi partnerji, izvajalci izobraževanja in usposabljanja, podjetji in drugimi zainteresiranimi stranmi, da se odpravijo strukturne pomanjkljivosti sistemov izobraževanja in usposabljanja ter zagotovijo kakovostno in vključujoče izobraževanje, usposabljanje in vseživljenjsko učenje. Prizadevati bi si morale, da se zagotovi, da se pravice do usposabljanja prenašajo med poklicnimi prehodi. Tako bi morale biti vsem omogočeno predvidevati potrebe trga dela in se jim bolje prilagajati ter uspešno obvladovati prehode, s čimer bi se okrepila splošna odpornost gospodarstva na pretese.

Države članice bi morale pri izobraževanju spodbujati enake možnosti za vse, vključno s predšolsko vzgojo. Morale bi zvišati splošne ravni izobrazbe, predvsem za najmanj kvalificirane posameznike in učence iz prikrajšanih okolij, ter zagotoviti kakovost učnih rezultatov, izboljšati osnovna znanja in spretnosti, zmanjšati število mladih, ki zgodaj opustijo šolanje, in povečati udeležbo odraslih v stalnem izobraževanju in usposabljanju. Države članice bi morale okrepiti učenje na delovnem mestu v svojih sistemih poklicnega izobraževanja in usposabljanja (med drugim s kakovostnimi in učinkovitimi vajeništvii), povečati ustreznost terciarnega izobraževanja za trg dela, izboljšati spremljanje in napovedovanje znanj in spretnosti, povečati preglednost in primerljivost znanj in spretnosti ter zagotoviti več priložnosti za priznavanje in vrednotenje znanj in spretnosti ter kompetenc, pridobljenih zunaj formalnega izobraževanja in usposabljanja. Izboljšati in povečati bi morale ponudbo prožnega nadaljevalnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter udeležbo v njem. Države članice bi morale pomagati tudi nižje usposobljenim odraslim, da ostanejo ali postanejo dolgoročno zaposljivi, in sicer s povečanjem dostopa do kakovostnih možnosti učenja in njihove izrabe z uvajanjem priložnosti za dokvalifikacijo, kar vključuje oceno znanj in spretnosti, ponudbo izobraževanja in usposabljanja, primerno priložnostim na trgu dela, ter vrednotenje in priznavanje pridobljenih znanj in spretnosti.

Spopasti bi se bilo treba z brezposelnostjo in neaktivnostjo, med drugim z zagotovitvijo učinkovite, pravočasne, usklajene in prilagojene pomoči, ki temelji na podpori pri iskanju zaposlitve, usposabljanju in prekvalifikaciji. Prizadevati bi si bilo treba za celovite strategije, ki zajemajo poglobljeno individualno oceno najpozneje 18 mesecev po nastopu brezposelnosti, da se znatno zmanjša in prepreči dolgoročna in strukturna brezposelnost. Brezposelnost mladih in vprašanje mladih, ki niso zaposleni, se ne izobražujejo ali usposablajo, bi bilo treba še naprej reševati s preprečevanjem zgodnjega opuščanja šolanja in strukturnimi izboljšavami prehoda iz šolanja v zaposlitev, tudi prek doslednega izvajanja jamstva za mlade⁴.

Države članice bi si morale prizadevati za odpravo ovir in odvratilnih dejavnikov za udeležbo na trgu dela ter zagotoviti spodbude zanje, predvsem kar zadeva ljudi, ki so najbolj oddaljeni od trga dela. Države članice bi morale spodbujati delovno okolje, prilagojeno invalidom, vključno s ciljno usmerjeno finančno podporo in storitvami, ki invalidom omogočajo udeležbo na trgu dela in v družbi.

Države članice bi morale zagotoviti enakost spolov in večjo udeležbo žensk na trgu dela, vključno z zagotavljanjem enakih možnosti in poklicnega napredovanja ter odpravo ovir za udeležbo.

Obravnavati bi bilo treba problem razlike v plačilu med spoloma, tudi z zagotavljanjem enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti. Spodbujati bi bilo treba usklajevanje poklicnega, družinskega in zasebnega življenja tako za ženske kot moške, predvsem z dostopom do storitev dolgotrajne oskrbe ter cenovno dostopnih storitev kakovostne predšolske vzgoje in varstva. Države članice bi morale staršem in drugim osebam z obveznostmi oskrbe zagotoviti dostop do ustreznega dopusta iz družinskih razlogov in prožnih delovnih ureditev, da lahko uskladijo poklicno, družinsko in zasebno življenje, ter spodbujati uravnoteženo uveljavljanje teh pravic med spoloma.

⁴ UL C 120, 26.4.2013, str. 1.

Smernica 7: Izboljšanje delovanja trgov dela in učinkovitosti socialnega dialoga

Da bi bile države članice deležne koristi, ki jih prinašajo dinamična in produktivna delovna sila, novi delovno vzorci in poslovni modeli, bi morale sodelovati s socialnimi partnerji v zvezi z načeli prožnosti in varnosti, pri tem pa uravnotežiti pravice in obveznosti. Morale bi zmanjšati in preprečiti segmentacijo trgov dela, se boriti proti neprijavljenemu delu in spodbujati prehod na zaposlitve za nedoločen čas. S predpisi o varstvu zaposlitve, delovnim pravom in zavodi za zaposlovanje bi bilo treba ustvariti spodbudno okolje za zaposlovanje ter potrebno prožnost za delodajalce, da se lahko hitro prilagodijo spremembam v gospodarskem okolju ter pri tem ohranijo ustrezno varnost in zdravje ter varno in dobro prilagojeno delovno okolje za delavce. Preprečiti bi bilo treba delovna razmerja, ki vodijo do prekarnih delovnih pogojev, vključno z bojem proti zlorabi atipičnih pogodb. Za primer neupravičene odpustitve bi bilo treba zagotoviti dostop do učinkovitega in nepristranskega reševanja sporov in pravico do pravnega sredstva, vključno z ustrezno odškodnino.

Cilj politik bi moral biti izboljšati in podpreti udeležbo na trgu dela, uskladiti ponudbo in povpraševanje na njem ter prehode znotraj njega. Države članice bi morale učinkovito aktivirati tiste, ki lahko sodelujejo na trgu dela, in jim to omogočiti. Morale bi okrepiti učinkovitost aktivnih politik trga dela, tako da bi jih boljše ciljno usmerjale, o njih več ozaveščale ter povečale njihov vpliv in povezovanje z dohodkovno podporo brezposelnim, medtem ko iščejo zaposlitev, in na podlagi njihovih pravic in odgovornosti. Države članice bi si morale prizadevati za učinkovitejše in uspešnejše javne službe za zaposlovanje, in sicer z zagotavljanjem pravočasne in prilagojene pomoči iskalcem zaposlitve, podpiranjem povpraševanja na trgu dela in izvajanjem upravljanja na podlagi uspešnosti.

Države članice bi morale brezposelnim zagotoviti ustrezna nadomestila za brezposelnost za razumno obdobje ter v skladu z njihovimi prispevki in nacionalnimi pravili o upravičenosti. Takšna nadomestila ne bi smela odvrniti od promptne ponovne zaposlitve, zato bi jih morale dopolnjevati aktivne politike trga dela.

Spodbujati bi bilo treba mobilnost učečih se oseb in delavcev, da se okrepijo znanja in spretnosti za zaposljivost ter v celoti izkoristi potencial evropskega trga dela. Odpraviti bi bilo treba ovire pri mobilnosti v izobraževanju in usposabljanju, pri poklicnih in osebnih pokojninah ter pri priznavanju kvalifikacij. Države članice bi morale z ukrepi zagotoviti, da upravni postopki delavce iz drugih držav članic ne bi po nepotrebnem ovirali pri zaposlovanju. Države članice bi morale tudi preprečevati zlorabo obstoječih predpisov in najti rešitve za potencialen beg možganov iz nekaterih regij.

Na podlagi obstoječih nacionalnih praks ter za učinkovitejši socialni dialog in boljše socialno-ekonomske rezultate bi morale države članice zagotoviti pravočasno in tehtno vključenost socialnih partnerjev v oblikovanje in izvajanje zaposlitvenih, socialnih in, kjer je primerno, gospodarskih reform in politik, vključno s podporo za okrepitev zmogljivosti socialnih partnerjev. Socialne partnerje bi bilo treba spodbujati k pogajanjem za kolektivne pogodbe in njihovi sklenitvi v zadevah, ki so zanje relevantne, pri tem pa v celoti spoštovati njihovo avtonomnost in pravico do kolektivnih ukrepov.

Države članice bi morale po potrebi in na podlagi obstoječih nacionalnih praks upoštevati izkušnje ustreznih organizacij civilne družbe v zvezi z zaposlovanjem in socialnimi vprašanji.

Smernica 8: Spodbujanje enakih možnosti za vse, krepitev socialne vključenosti in boj proti revščini

Države članice bi morale spodbujati trge dela, ki so vključujoči in odprti za vse, tako da uvedejo učinkovite ukrepe za boj proti vsem oblikam diskriminacije in spodbujajo enake možnosti skupin, ki so na trgu dela premalo zastopane. Zagotoviti bi morale enako obravnavo pri zaposlovanju, socialni zaščiti, izobraževanju ter dostopu do blaga in storitev ne glede na spol, raso ali etnično poreklo, vero ali prepričanje, invalidnost, starost ali spolno usmerjenost.

Države članice bi morale posodobiti sisteme socialne zaščite, da zagotovijo učinkovito, dobro delujočo, trajnostno in ustrezno socialno zaščito v vseh obdobjih posameznikovega življenja ter tako krepijo socialno vključenost in družbeno mobilnost navzgor, spodbudijo udeležbo na trgu dela in odpravijo neenakosti, med drugim z načinom oblikovanja sistemov obdavčitve in socialnih prejemkov. Z dopolnjevanjem splošnih pristopov s selektivnimi se bo povečala učinkovitost sistemov socialne zaščite. S posodobitvijo bi sistemi socialne zaščite morali postati dostopnejši, vzdržnejši, ustrežnejši in kakovostnejši.

Države članice bi morale razviti in izvajati preventivne in integrirane strategije s kombinacijo treh razsežnosti aktivnega vključevanja, tj. ustrezne dohodkovne podpore, vključujočih trgov dela in dostopa do kakovostnih storitev, ki bi izpolnjevale posamezne potrebe posameznih držav. Sistemi socialne zaščite bi morali zagotavljati ustrezen minimalni dohodek za vse osebe z nezadostnimi sredstvi ter krepiti socialno vključenost s spodbujanjem aktivne udeležbe na trgu dela in v družbi.

Razpoložljivost cenovno ugodnih, dostopnih in kakovostnih storitev, kot so predšolska vzgoja in varstvo, zunajšolsko varstvo, izobraževanje, usposabljanje, stanovanja, zdravstvene storitve in dolgotrajna oskrba, so bistvene za zagotavljanje enakih možnosti, tudi ženskam, otrokom in mladim. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti boju proti revščini in socialni izključenosti, kar zajema zmanjševanje revščine zaposlenih in otrok. Države članice bi morale zagotoviti, da bi imel vsakdo dostop do osnovnih storitev. Ljudem v stiski ali tistim, ki so v ranljivem položaju, bi morale zagotoviti dostop do ustreznih socialnih stanovanj ali pomoči pri nastanitvi. Posebej bi se morale osredotočiti na problematiko brezdomstva. Upoštevati bi morale posebne potrebe invalidov.

Države članice bi morale zagotoviti pravočasen dostop do cenovno dostopnega preventivnega in kurativnega kakovostnega zdravstvenega varstva in dolgotrajne oskrbe ter pri tem ohraniti dolgoročno vzdržnost.

Glede na vse daljšo življenjsko dobo in demografske spremembe bi morale države članice zagotoviti ustreznost in vzdržnost pokojninskih sistemov za delavce in samozaposlene, ženskam in moškim zagotoviti enake možnosti za pridobitev pokojninskih pravic, tudi v okviru dodatnih pokojninskih shem, ter jim tako zagotoviti dostojne prihodke. Pokojninske reforme bi bilo treba podpreti z ukrepi za podaljšanje poklicnega življenja, na primer z dvigom dejanske upokojitvene starosti, in zagotoviti, da so skladne s strategijami za aktivno staranje. Države članice bi morale vzpostaviti konstruktiven dialog z zadevnimi zainteresiranimi stranmi in omogočiti ustrezno postopno uvajanje reform.
